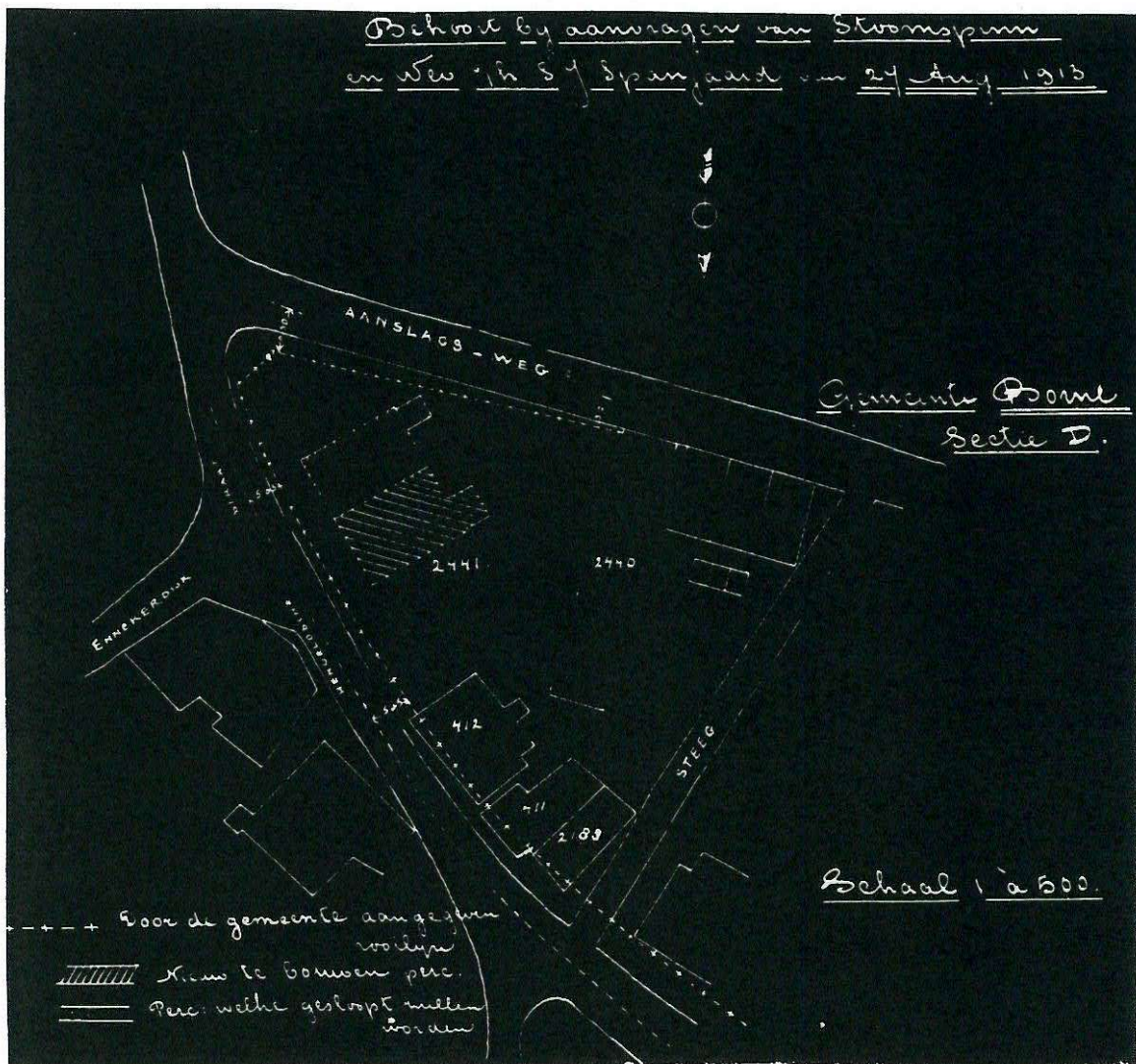

UIT DE ARCHIEFKAST 4

We vervolgen ons verhaal, over de bouwvergunning voor de bouw van een dubbel woonhuis aan de Aanslagsweg, met de situatietekening die we bij de vorige aflevering door plaatsgebrek niet konden opnemen, maar waarvan helaas slechts het bij-schrift werd vermeld. Voor een goed begrip is de tekening echter essentieel, waarbij erop gelet moet worden dat de kaart niet Noord-Zuid, maar Zuid-Noord is georiënteerd en zo is afgedrukt vanwege de daarop aangebrachte teksten.

Situatietekening voor de bouw van het dubbele woonhuis aan de Hengeloschestraat d.d. Aug. 1913.

Vervolgens drukken wij een deel van "Bestek en voorwaarden" af, waarin zoveel aanvullende gegevens zijn te vinden.

Plan No. 1030.

Bestek en Voorwaarden,

waarnaar door de Directie der Stoomspinnerijen en -Weverijen, voorheen S. J. Spanjaard, te Borne, op Donderdag, 21 Augustus 1913, des middags 12 uur in het „Café Banis" aldaar zal worden aanbesteed:

Het afbreken van 3 perceelen, staande op een terrein, gelegen op den hoek van de Hengeloschestraat en den Aanslagsweg te Borne, en het te zelfder plaatse bouwen van een dubbel Woonhuis;

met bijlevering van alle daarvoor benodigde materialen, vrachten, arbeidsloonen, gereedschappen, enz., voor zoover hieromtrent niet uitdrukkelijk anders wordt bepaald;

een en ander volgens de navolgende beschrijving, voorwaarden en bepalingen en de bij dit Bestek behorende teekening, Plan No. 1030, Teekening No. 1.

Indeeling van het Bestek.

Hoofdstuk I. Beschrijving van het Werk.

- „ II. Voorschriften voor de Uitvoering.
- „ III. Voorschriften van Algemeenen Aard.

Hierboven een gedeelte van het 37 pagina's tellende Bestek en Voorwaarden behorende bij de bouwaanvraag van 27 augustus 1913. Arend G. Beltman, Civiel Ingenieur en Architect te Enschede was de ontwerper. Het boekje werd gedrukt bij de Electriche drukkerij J.C. Heise Borne (0).

Met de sloop, in 1913, van de oude panden verdween wel een bijzonder stukje oud Borne. Volgens de kadastrale kaart van 1830 was er op de plaats van de oude damastfabriek al eerder een spinnerij aanwezig, op sectie D 413a, die eigendom was van Laurens Stenvers, fabrikeur te Borne. Hij was Doopsgezind en woonde naast de fabriek in het huis D 412, huisnummer Borne 68 aan de Horst, zoals de Hengeloschestraat daar toen nog heette. Blijkens het Bevolkingsregister van Borne (boek 1, periode 1850-1860) vertrok Stenvers op 6 februari 1856 naar Delden. De volgende eigenaar (mogelijk al in 1846) was Hendrik Salm, assuradeur te Amsterdam, die het pand omstreeks 1855 verkocht aan de Fa. Spanjaard.

Art. 3.

Afbraak.

Gebouwen. De op het terrein staande gebouwen, met de daarbij behoorende putten enz. moeten tot en met de zandlagen geheel worden af- en uitgebroken. De welput laten bestaan.

Bestratingen. Alle bestratingen op het terrein geheel opbreken.

Materiaal. Alle afkomende materialen, welke weer aan het nieuwe werk gebruikt mogen worden, goed schoonmaken, opstapelen en zoo noodig afdekken.

Alle overige afkomende materialen zijn, voor zoover niet uitdrukkelijk anders bepaald is, het eigendom van den Aannemer en moeten zoo spoedig mogelijk in overleg met de Directie van het bouwterrein worden weggevoerd.

ART. 4.

Grondwerken.

Ontgravingen. Het geheele te bebouwen terrein tot 30 c.M. buiten den aanleg der muren ter diepte van 20 c.M. afgraven.

Voor de keldermuren, fundeeringen, poeren enz. de noodige ontgravingen verrichten tot op den zuiveren vasten bouwgrond, of zooveel dieper als voor den aanleg van het metselwerk noodig is.

Verder voor de kelders, putten, rioleering, zinkputjes enz. de noodige ontgravingen verrichten.

De om het bouwterrein staande heg rooien en wegvoeren.

Aanvullingen. Nadat de keldermuren, fundeeringen, poeren, enz. zijn opgemetseld, binnen de verschillende vertrekken de ontgraven gaten om de poeren en muren aanvullen met de het best daarvoor geschikte uitgekomen grond tot de afgegraven hoogte in dunne lagen goed aangestamp.

Verder de ruimten binnen het gebouw tot den onderkant der vloeren aanvullen met zuiver zand, strooiender wijze in water verwerkt.

Alle af- en uitkomende grond om het gebouw volgens nadere aanwijzing egaliseeren en afwaterend bewerken.

Verde alle voor de voltooiing der beschreven werken vereischte grondwerken verrichten.

Het aangrenzende woonhuis, D 411, werd in 1850 bewoond door Jacob Salomon Spanjaard, firmant van de Fa. Spanjaard. Deze huurde het pand van Jan Bussemaker, koopman, die zelf aan de Ennekerdijk woonde (in het thans zo geheten Bussemakerhuis). Jacob Salomon en zijn (tweede) vrouw Charlotte Lehman, waren er na hun huwelijk in 1847 komen wonen.

Vermoedelijk hebben de Spanjaards na het vertrek van Laurens Stenvers, in 1856 naar Delden, diens spinnerij gehuurd van de nieuwe eigenaar Hendrik Salm. In 1850 woonde vader Salomon Jacob Spanjaard, stichter van het familiebedrijf, aan de Juurenstraat op de plaats waar nu het pand Brinkstraat 12 is. Hij fabriceerde textiel achter dat pand op zijn terrein.

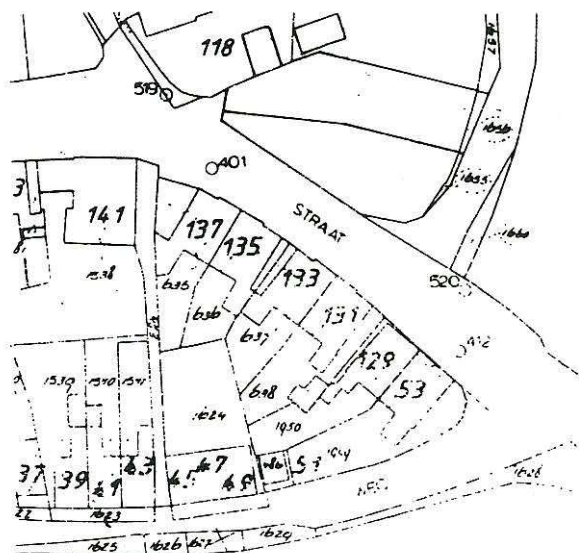
Ook het aangrenzende pand op de hoek van de steeg was eigendom van Jan Bussemaker. Beide panden waren eerder eigendom van diens vader Teunis Bussemaker, fabrikleur, die in 1837 overleden was. Pas omstreeks 1905 werd de eigendom door de familie Bussemaker overgedragen aan Spanjaard: de N.V. Stoom-Spinnerijen en Weverijen v/h S.J. Spanjaard. De genoemde steeg heette eigenlijk Krönnesteeg (Kraanvogelsteeg). Het steegje bestaat nog steeds en is nu een ca. 1 meter breed tegelpad tussen de panden Grotestraat 137 en 139.

Het na de sloop van de oude woningen aan de Hengeloschestraat vrijgekomen terrein werd later ook weer bebouwd. Hier verreezen de herenhuizen van Spanjaard, waarvoor B & W op 11 september 1923 vergunning verleenden. Op bijgaand deel van een ansicht-

De herenhuizen van Spanjaard aan de Grotestraat, gebouwd in of kort na 1923 (v.r.n.l. No. 137, 135, 133 en 131) en daarna het in 1913 gebouwde pand No. 129, op de hoek van de Aanslagsweg.

kaart uit de jaren dertig ziet U van links naar rechts deze woningen, thans genummerd Grotestraat 137, 135, 133 en 131. Links van nummer 131 ziet U nog net iets van de witte voorgevel van nummer 129 waarmee dit artikel begon.

Ger ter Braak.

Gedeelte van de huidige kadastrale kaart, tevens huisnummerkaart.

Rechts het cafe van Hötten Gaike dat op de hoek heeft gestaan van de Aanslagsweg/Morseldijk.

Onder de rowste bast zit t mooiste hooft.